
REČNIK IZRAZA

administrator lokalnih aplikacija (engl. *local applications administrator*)

Stručni saradnik u biblioteci koji je zadužen za definisanje korisničkih imena i dodeljivanje privilegija za grupe korisničkih imena za rad na programskoj opremi COBISS3 (v. i *korisničko ime*).

atribut (engl. *attribute*)

Pojedini podatak koji uključuje određena klasa. Svaki atribut ima svoj naziv (v. i *objekt, klasa*).

Primer:

U klasi o partnerima treba čuvati attribute: ime, dodatni naziv, adresa partnera itd.

brauzer (engl. *browser*)

Osnovni prozor korisničkog interfejsa. Omogućuje izbor segmenata i klasa te pregledanje objekata, navigaciju između njih, izvođenje metoda kod klasa i objekata (upor. *pretraživač, prikazivač, editor*).

brisanje (engl. *delete*)

Brisanje podataka iz baze podataka. Izbrisani podacini su više uključeni u bazu podataka (v. i *uklanjanje*).

Primer:

Brisanje narudžbine iz baze podataka o narudžbinama.

datoteka (engl. *file*)

Sređena grupa podataka.

definicija ispisa (engl. *report definition*)

Određuje sadržaj, oblik i destinacije nekog ispisa. Dostupna je samo korisniku sistema koji ima privilegiju za definisanje ispisa (v. i *destinacija, destinacija u definiciji ispisa*).

destinacija (engl. *destination*)

Adresa na koju su poslani ispisi; uključuje elektronske adrese fizičkih i pravnih lica i nazive štampača. Jednu destinaciju predstavlja jedan skup elektronskih adresa ili naziv jednog štampača (v. i).

destinacija u definiciji ispisa (engl. *destination in report definition*)

Određuje se prilikom pripreme definicije ispisa za konkretni ispis, npr. za narudžbinu. Određuje je korisnik sistema koji ima privilegiju za definisanje ispisa (v. i *definicija ispisa* (engl. *report definition*) *destinacija*).

direktorijum (engl. *folder*)

Spisak klasa ili objekata. Sinonim je izraz *imenik*.

domaća biblioteka (engl. *home institution*)

Biblioteka u kojoj su zaposleni korisnici sistema i administrator lokalnih aplikacija (v. i *korisnik sistema, administrator lokalnih aplikacija*).

editor (engl. *editor*)

Komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje unos/menjanje vrednosti atributa izabranog objekta te sadržanih objekata, određivanje relacija, pregledanje sadržanih objekata i objekata povezanih sa izabranim objektom (upor. *brauzer, pretraživač, prikazivač*).

ekranski savet (engl. *tooltip*)

Podaci (naziv metode, atributa ili objašnjenje) o pojedinim elementima u brauzeru, editoru, pretraživaču ili prikazivaču, koji se prikazuju onda kada kursor miša nekoliko trenutaka zadržimo na metodi u meniju, ikoni, nazivu atributa, relaciji sadržanog objekta u editoru ili na dugmetu u editoru, pretraživaču ili prikazivaču.

grupa adresa (engl. *group of addresses*)

Grupa u kojoj se može odrediti jedna ili više elektronskih adresa. Postoje tri grupe adresa: Za – grupa glavnih primalaca, Kp – grupa primalaca kojima je namenjena kopija, i Skp – grupa primalaca kojima je namenjena slepa kopija (primaoci iz grupe Za i Kp te preostali primaoci iz grupe Skp ne vide primaoca kojem je poslata slepa kopija). Primaoci svih grupa zajedno

predstavljaju jedan skup e-adresa (v. i *Kp, Skp, skup elektronskih adresa, Za*).

inicijalizaciona datoteka (engl. *configuration file*)

Datoteka s parametrima koji su potrebni za aktiviranje programske opreme.

ispis (engl. *report*)

Sačinjen je od jednog ili više obrazaca (upor. *obrazac*).

ispostavljanje ispisa (engl. *report submission*)

Metoda koja kod objekta označava da je ispis poslat primaocu.

ivica prozora (engl. *border*)

Određuje granice prozora. Veličina brauzera, pretraživača i prikazivača može se menjati pomoću ivica, a veličina editora je nepromenljiva.

karakteristika objekta (engl. *object property*)

Određuje sadržaj objekta. Karakteristike objekta su: atributi, relacije, sadržani objekti (v. i *objekt*).

klasa (engl. *class*)

Grupa objekata. Unutar klase definisani su svi podaci (atributi) koji su zajednički svim objektima te klase i koji određuju njen sadržaj. Svaka klasa ima svoj naziv (v. i *atribut, objekt*).

Primer:

Svi podaci o Pedagoškom institutu u Ljubljani (ime partnera, oznaka, adresa ...), definisani su u klasi pod nazivom *Partner*.

klijent (engl. *client*)

Računar na kojem je instaliran korisnički interfejs programske opreme COBISS3 (v. i).

ključ objekta (engl. *object key*)

Atribut koji jednoznačno identifikuje objekt, npr. broj narudžbine, oznaka partnera (v. i *atribut, objekt*).

korisnička destinacija (engl. *user destination*)

Uzima se u obzir prilikom pripreme i slanja ispisa koji u svojoj definiciji ispisa nemaju određene destinacije. Određuje se u meniju *Podešavanja* u redu menija, i to za svako korisničko ime posebno (v. i *destinacija, red menija, korisničko ime*).

korisničko ime (engl. *username*)

Šifra kojom se korisnik sistema prijavljuje u programsku opremu COBISS3. Šifra može da sadrži slova i brojeve (cifre).

korisnik sistema (engl. *user*)

Stručni saradnik u domaćoj biblioteci koja koristi programsku opremu COBISS3.

Kp (indigo kopija) (engl. *carbon copy*)

Primalac(-oci) elektronske poruke koji dobije(-u) kopiju elektronske poruke i koji je(-su) drugim primaocima e-pošte poznat(-i) (v. i *grupa adresa*).

logička destinacija (engl. *logical destination*)

Svaki sistemski ispis ima definisanu logičku destinaciju koja određuje mesto na koje će ispis biti poslat. Za pojedinu biblioteku, vrednost logičke destinacije definiše se prilikom instalacije programske opreme COBISS3.

meni (engl. *menu*)

Meni u redu menija, npr. Sistem, Klasa, Objekt itd. Meni uključuje više metoda pomoću kojih izvodimo određene funkcije (v. i *red menija*; upor. *priručni meni*).

menjanje (engl. *edit*)

Ispravljanje ili dopunjavanje karakteristika objekta (u određenim slučajevima može uključivati i brisanje).

menjanje destinacija (engl. *destination change*)

Dodavanje, brisanje ili uređivanje destinacija (v. i *destinacija*).

metoda (engl. *method*)

Zaključen sklop akcija izvedenih kod objekta ili klase. Omogućuje izvođenje poslovnog procesa (v. i *objekt, klasa*).

naslovni red (engl. *title bar*)

Red kod gornje ivice prozora brauzera, editora, pretraživača i prikazivača.

objekt (engl. *object*)

Primerak klase, odnosno skup podataka o osobama (partneri, naručioc), događajima (naručivanje, reklamacije, obaveštavanje), stvarima (narudžbina, dobavnica, račun) (v. i *atribut, klasa*).

Primer:

Svi podaci o Pedagoškom institutu u Ljubljani, koji se čuvaju u objektnoj bazi podataka, jedan su objekt u klasi *Partner*.

obrazac (engl. *form*)

Dokument koji se ispisuje na štampaču ili se šalje na elektronsku adresu primaoca (upor. *ispis*).

okvir za aktiviranje (engl. *check box*)

Polje koje se klikom označi ili očisti. Ako je u polju znak ✓, opcija je izabrana, u suprotnom je isključena. Dugmad predstavljaju opcije koje su međusobno nezavisne, a može ih biti izabrano više istovremeno (upor. *radiodugme*).

osnovni ispis (engl. *basic report*)

Ispis atributa objekta i njihovih vrednosti u obliku spiska.

padajući spisak (engl. *drop-down list*)

Spisak opcija za izbor kodiranih podataka. Polje, koje sadrži padajući spisak, označeno je znakom "▼". Spisak se otvara klikom na polje ili strelicu. Odgovarajuća vrednost se klikom prenosi u polje. Pri tom se spisak automatski zatvara.

polje za unos (engl. *entry field*)

Mesto na koje se unose odgovarajući podaci. Polje se aktivira klikom.

prečica (engl. *shortcut*)

Prečica je put do objekta kojem pristupamo bez pretraživanja i koji možemo postaviti na radni prostor.

prethodni pregled (engl. *preview*)

Prikaz dokumenta na ekranu za pregled, a time i proveru pre nego što ga pošaljemo na destinacije.

pretraživač (engl. *finder*)

Komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje pretraživanje objekata izabrane klase (upor. *brauzer, prikazivač, editor*).

prikaz rezultata pretraživanja

Određuje spisak i redosled atributa u spisku pronađenih objekata u pretraživaču (v. i *atribut, objekt*).

priručni meni (engl. *context menu*)

Meni s komandama koji se otvara pritiskom na desnu tipku miša. Sadržaj menija se menja s obzirom na izabranu klasu, objekt, prečicu ili upit (upor. *meni*).

prikazivač (engl. *viewer*)

Komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje pregledanje atributa izabranog objekta, njegovih sadržanih objekata i objekata koji su s njim povezani (upor. *brauzer, pretraživač, editor*).

privremena memorija (engl. *clipboard*)

Mesto na koje se privremeno pohranjuje izabrani tekst.

radiodugme (engl. *radio button*)

Polje koje se klikom označi ili očisti. Ako je u polju znak , opcija je izabrana, a u suprotnom je isključena. Dugmad predstavljaju opcije koje se međusobno isključuju – u određenom trenutku može biti označeno samo jedno dugme (upor. *okvir za aktiviranje*).

radni prostor (engl. *workspace*)

Deo prozora brauzera u kojem se postavljaju objekti koje korisnik sistema kreira ili bira nakon pretraživanja, među relacijama ili prečicama (v. i *brauzer*).

red menija (engl. *menu bar*)

Red ispod naslovnog reda. Sačinjen je iz više menija. Sadržaj reda menija se ne menja (v. i *meni*; upor. *naslovni red, red sa alatima*).

red sa alatima (engl. *tool bar*)

Red ispod reda menija. Sačinjen je od ikona koje nude pristup često korišćenim metodama. Sadržaj reda sa alatima se ne menja (upor. *red menija*).

red za ispis (engl. *report queue*)

Grupa izabranih objekata iste klase za koje na destinacije (štampač ili elektronska adresa), možemo poslati ispis koji izaberemo iz spiska definicija ispisa.

relacije objekata (engl. *object relationships*)

Spisak sadržanih objekata i objekata s kojima je povezan izabrani objekt.

sadržani objekt (engl. *aggregated object*)

Objekt, koji u bazi podataka ne postoji samostalno, već je sadržan u objektu druge klase (v. i *objekt, klasa*).

segment (engl. *module*)

Deo programske opreme COBISS3, npr. COBISS3/Međubiblioteka pozajmica. Sinonim je izraz *aplikacija*.

server (engl. *server*)

Računar na kojem je instalirana programska oprema COBISS3 i dodatna programska oprema: baza podataka Oracle, Java (v. i *klijent*).

Skp (slepa kopija) (engl. *blind carbon copy*)

Primalac(-oci) slepe kopije elektronske poruke za kojeg(-e) drugi primaoci e-pošte ne znaju (v. i *grupa adresa*).

skup elektronskih adresa (engl. *set of e-mail addresses*)

Elektronske adrese iz grupa adresa. Jedan skup adresa mora da uključuje bar jednu elektronsku adresu iz grupe adresa Za. Elektronske adrese iz grupe adresa Kp ili Skp nisu obavezne. Jedan skup adresa je u spisku destinacija ispisano u jednom redu (v. i *destinacija, grupa adresa*).

traka za pomeranje (engl. *scroll bar*)

Ako na radnom prostoru prozora nema celog sadržaja, na njegovoj desnoj strani ili na donjoj ivici prozora prikazuje se traka za pomeranje kojom se može prikazati skriveni deo sadržaja prozora.

uklanjanje (engl. *remove*)

Uklanjanje podataka sa određenog mesta. Uklonjeni podaci se ne brišu iz baze podataka, ostaju nepromenjeni (v. i *brisanje*).

Primer:

Uklanjanje stavki iz određenog dokumenta.

upis (engl. *enter*)

Upisivanje novih i prepisivanje već postojećih karakteristika objekta prilikom dodavanja novog zapisa u bazu podataka.

upit (engl. *query*)

Skup zahteva za pretraživanje jednog ili više objekata kod izabrane klase.

Za

Glavni primalac(-oci) elektronske pošte koji dobijaju elektronsku poruku.